

Győri Ítéltábla

Pf.III.20.003/2023/4.

A Győri Ítéltábla a képviselő1 (cím7; ügyintéző: képviselő1 ügyvéd) által képviselt Felperes1 (cím3) felperesnek a képviselő2 (cím9; ügyintéző: képviselő2 ügyvéd) által képviselt alperes1 (cím1) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Szombathelyi Törvényszék 2022. január 28. napján kelt 28.P.20.191/2021/3/III. számú közbenső ítélete ellen az alperes részéről 4. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

r é s z - é s k ö z b e n s ő í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét, mint rész- és közbenső ítéletet helybenhagyja.

Köteles az alperes 15 napon belül megfizetni a felperesnek 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget, viselje továbbá a fellebbezéssel felmerült költségeit.

Ezen közbenső- és részítélettel szemben fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

I.

[1] A másodfokú bíróság által is irányadónak tekintett tényállás szerint a felperes, mint lízingbe vevő és az alperes jogelődje, a alperesi jogelőd mint lízingbeadó 2009. október 15. napján szerződésszám1 számon devizaalapú, változó futamidejű, egyedi lízingszerződést kötött a rendszám1 forgalmi rendszámú BMW személygépkocsi megvásárlásának finanszírozására.

[2] A felperes édesapja (hozzátartozó1) a lízingbe vevőt terhelő valamennyi fizetési kötelezettség teljesítésére – az ugyanezen napon kelt, 2009. október 15-i megállapodással - készfizető kezességet vállalt (Fővárosi Törvényszék 12.G.40.448/2017. ellenkérelem A/5 melléklete).

[3] Ezt megelőzően a felperes 2009. október 9-én kereste fel első ízben a – finanszírozási szolgáltatás biztosításával is foglalkozó - Kft.1 autókereskedést az általa interneten kiválasztott személygépkocsi szemrevételezése, és a hitellehetőségek számbavétele céljából.

[4] A gépjárműkereskedő által ajánlott finanszírozási lehetőségek közül a felperes a svájci frank alapú, fix törlesztőrészesítetű, változó futamidejű lízingkonstrukciót választotta.

[5] A lízingszerződéssel kapcsolatos teljes ügyintézés az autókereskedés végezte, a szükséges dokumentumokat, köztük a lízingkérelmet – a lízingbeadó képviselőjében is eljáró - autókereskedő töltötte ki az alperes jogelődje (lízingbe adó) által rendszeresített nyomtatványon a felperessel egyeztetett feltételek, adatok alapján.

[6] A kereskedő a lízingkonstrukció gazdasági kockázataival kapcsolatosan a felperest szóban arról tájékoztatta, hogy a lízingszerződés futamideje kitolódhat.

[7] Ez alkalommal – 2009. október 9-én – került sor a kft.1, mint eladó és a felperes, mint vevő között a rendszám1 frsz-ú személygépkocsira vonatkozó adásvételi szerződés megkötésére (28.P.20.662/2020/18.irat melléklete). A vételárát a felek 2.350.000.- forintban határozták meg, amelynek szerződéskötéskori teljesítését az okirat tévesen tartalmazza.

[8] A lízingszerződés és az ahhoz kapcsolódó dokumentumok (lízingkérelem, finanszírozási ajánlat, Megállapodás, kezesi szerződés, kockázatfeltáró nyilatkozat) aláírására 2009.október 15-én – a felek második találkozója alkalmával - került sor.

[9] A 2009. október 15-én kelt lízingkérelem, - amelyen a felperes aláírása helyett az „ügyféllel egyeztetve” megjegyzést olvasható (28.P.20.662/2020/18.irat melléklete) - a gépjármű 2.350.000,- Ft vételárát, a teljesített 710.000,- Ft saját részt, az 1.640.000,-Ft finanszírozandó összeget, a 69 hónap futamidőt, és a vállalt havi 41.946,- Ft lízingdíj összegét tartalmazza.

[10] A devizaalapú finanszírozásra az okirat annyiban utal, hogy azon a felek devizanemként CHF megjelölést tüntettek fel.

[11] Az ugyanakkor kelt finanszírozási ajánlat (Szombathelyi Törvényszék 28.P.20653/2018/5. irat A/21 melléklete) – a kérelem szerinti lízingfeltételeken túl – azt a tájékoztatást tartalmazza, miszerint „ a (lízingdíj-) illetve törlesztőrészesítés nagysága a 3 hónapos CHF bankreferencia

[12] kamat és az OTP hivatalos CHF deviza eladási árfolyam függvényében a futamidő alatt jelentősen megváltozhatnak, így – amennyiben ...(az ügyfél)...nem rendelkezik a szükséges devizafedezettel – az árfolyamváltozás kockázatot jelent ...(az ügyfél)...számára.”

[13] A felek között 2009. október 15. napján létrejött „Megállapodás”-ban (Szombathelyi Törvényszék 28.P.20653/2018/1. ellenkérelem A/12 melléklete) a felek rögzítették, hogy a felperes megismerte az alperes jogelődje gépjárművásárlás pénzügyi lízing formájában történő finanszírozására vonatkozó – a finanszírozási kérelem benyújtásakor

hatályos – valamennyi feltételét, köztük a teljes éves hiteldíjmutató százalékos mértékét, valamint a hirdetményben meghatározott díjakat és költségeket, valamint a szerződés tervezetét.

[14] A felperes által a perbeli gépjármű finanszírozására – fogyasztóként - kötött, változó kamatozású, CHF alapú, fix törlesztőrészletű, változó futamidejű, zárt végű pénzügyi lízing szerződés (Szombathelyi Törvényszék 28.P.20653/2018/1.keresetlevél melléklete) – a per elbírálása szempontjából - lényeges pénzügyi feltételei az alábbiak.

[15] A felek induló futamidőként 69 hónapban állapodtak meg azzal, hogy az induló futamidő az általános lízingfeltételek szerint számított kamat- és árfolyamváltozás függvényében módosulhat oly módon, hogy a havi törlesztőrészlet összege nem, csak annak száma változik.

[16] A szerződés szerint a futamidő a gépjármű birtokbavételének átadás-átvételi jegyzőkönyvben igazolt időpontjában, - ennek esetleges hiánya esetén - az átadás-átvétel tényleges időpontjában kezdődik.

[17] Az első lízingdíj részlet az önerő 710.000 Ft összege; a további fix lízingdíjrészek összege 1-68 alkalommal: 41.946 Ft, 69. alkalommal: 41.946 Ft. A gépjármű megrendelésekorin ára alapján számított lízingdíj részek összege összesen: 3.604.274 Ft.

[18] Az első lízingdíj részlet és az egyes havi lízingdíjrészek összegét, valamint naptári dátum szerinti esedékességét, tőke-, áfa-, és induló kamat megoszlását a lízing szerződés „Fizetési ütemezés” melléklete tartalmazza, amely visszaigazolás nélkül is a perbeli lízingszerződés elválaszthatatlan részét képezi, és amelyet a lízingbeadó legkésőbb a második lízingdíjrészlet esedékességéig postán küld meg a lízingbe vevőnek.

[19] A felek megállapodtak, hogy a törlesztőrészlet tényleges tőke, kamat megoszlását a finanszírozó által a lízingbe vevőnek legalább negyedévente megküldött számlalevél tartalmazza.

[20] A szerződés szerint a teljes hiteldíj mutató (a hatályos szabályozás alapján) 25,794%; az éves induló ügyleti kamat 21,88%, (1.254.274 Ft); kezelési költséget, rendelkezésre tartási jutalékot

[21] a finanszírozó nem számít fel.

[22] Az egyedi lízing szerződés tartalmazza, hogy az szerződésrészl számú Általános Lízingfeltételekben (ÁLF) meghatározott törlesztőrészlet-változás a bankl Referencia Deviza (CHF) Kamat, CHF LIBOR, CDS, finanszírozó által meghatározott kamatfelár, és a CHF árfolyam szerződésben meghatározott időpontban és mértékben bekövetkező változásának a függvénye.

[23] A szerződés szerint a lízing tárgya a rendszám1 frsz-ú személygépkocsi, az eladó kft.1, a lízingdíj előleg: 710.000 Ft.

[24] A felek megállapodtak abban, hogy a gépjárműtörzskönyv kizárólagos jogosultja, a gépjármű tulajdonosa a alperesi jogelőd

[25] A lízingszerződés értelmében az ÁLF 22., 27., 28. és 42. pontjai helyett az egyedi szerződés vonatkozó kikötéseit kell alkalmazni.

[26] Az ÁLF 27. A) pontja helyébe lépő egyedi szerződéses rendelkezések szerint a deviza alapú pénzügyi lízing esetén a törlesztőrészlet változás - az egyedi lízing szerződésben definiált - MC Referencia Deviza Kamat, és Deviza-árfolyam változásának függvényében a szerződésben meghatározott matematikai képletek szerint számított összeg.

[27] Az egyedi szerződés értelmében a fix törlesztőrészletű, változó futamidejű, devizaalapú lízing esetén a lízingbe vevő által fizetendő törlesztő részletek összege nem, csak a száma változik, figyelembe véve a felmerült kamatkülönbözetet és az árfolyam konverziót tartalmazó árfolyamkülönbözetet (együttesen a törlesztőrészlet-különbözetet).

[28] A szerződő felek az egyedi lízingszerződésben a vonatkozó rész kitöltésével állapodnak meg a devizanemben és az irányadó kamatban, ezért a törlesztőrészlet változásának mértéke kiszámításához az egyedi lízingszerződésben meghatározott tényezőket kell a matematikai képletekbe megfelelően behelyettesíteni.

[29] A szerződés szerint a törlesztőrészlet-változás mérése havonta, a havi törlesztőrészletek esedékességekor történik.

[30] A szerződésben a felek rögzítették, hogy a lízingbeadó által alkalmazott referencia devizakamat változásának függvényében a lízingbe vevő törlesztőrészletei növekedhetnek, illetve csökkenhetnek.

[31] Mindaddig, amíg a referencia devizakamat részét képező, alperes jogelődje által meghatározott kamatfelár nem változik, a szerződésben meghatározott kamat változása háromhavi CHF Libor és a CDS változásának függvénye, és a szerződésben meghatározottak szerint kerül törlesztőrészlet-különbözet formájában kiterhelésre, illetve jóváírásra.

[32] A szerződés szerint a lízingbeadó az általa meghatározott kamat felemelését a módosítás hatálybalépését megelőző 60 nappal hirdetményben közzéteszi, amelyről a lízingbe vevőt közvetlenül értesíti.

[33] Az alperes a referencia kamatokat a székhelyén lévő hivatalos helyiségében visszamenőleg kifüggeszti és a alperes1 honlapján közzé teszi.

[34] Az egyedi szerződés értelmében a törlesztőrészlet-változás - a fentiek szerinti - elszámolása naptári negyedévenként történik a törlesztőrészlet-különbözet elszámolólevél és készpénzáttutalási megbízás (csekk) megküldésével.

[35] A negyedéves elszámolás során az adott negyedév esedékes törlesztőrészleteire eső törlesztőrészlet-különbözeteket (kamat- és árfolyamkülönbözetet) kell elszámolni, és tájékoztató adatként kell feltüntetni a teljes hátralévő, még esedékessé nem vált tőketartozásra eső, az elszámolási időszak alatt bekövetkezett árfolyamváltozás következtében felmerült árfolyamkülönbözet összegét.

[36] A szerződés szerint, amennyiben a törlesztés az eredeti fizetési ütemezésnek megfelelően történik, és a lízingszerződés a futamidő vége előtt nem szűnik meg, úgy az első matematikai képlet szerint számított, a hátralévő tőketartozásra eső árfolyamkülönbözet naptári negyedévente kerül átszámításra. A perbeli lízingszerződés megkötését megelőző munkanapon érvényes deviza OTP Bank Nyrt. külkereskedelmi devizavételi árfolyama és az ugyanezen időpontban érvényes alperes jogelődje referencia devizakamat mértékét a perbeli lízingszerződés Fizetési ütemezés melléklete tartalmazza.

[37] A szerződő felek megállapodnak abban, hogy a szerződés szerint számított törlesztőrészlet-különbözet összege csak abban az esetben kerül naptári negyedévente elszámolásra, ha annak még el nem számolt összege összesen a 2000 Ft-ot eléri.

[38] Az egyedi szerződés értelmében a fentiek szerinti törlesztőrészlet-változás külön értesítés, illetve külön elfogadás nélkül is a szerződő felek által meghatározott napig elfogadottnak minősül.

[39] A felek kijelentették, hogy a lízingszerződés egyedi és általános feltételeinek valamennyi pontját átolvasták, megértették, tudomásul vették, és azokat magukra nézve kötelezőnek ismerték el, továbbá a szerződést, mint akaratukkal mindenben megegyezőt írták alá.

[40] A perbeli lízingszerződés elválaszthatatlan részét képező szerződésrész 1. számú Általános Lízingfeltételek (ÁLF) (Szombathelyi Törvényszék 28.P.20653/2018/1.keresetlevél melléklete) - a per szempontjából releváns - 3. pontja szerint a lízingbe vevő a szerződés megkötésével tudomásul veszi, hogy a lízingelt gépjármű a szerződés teljes futamideje alatt a lízingbeadó kizárólagos tulajdonát képezi, továbbá a lízingtárgy tulajdonjogának megszerzéséig a gépjármű forgalmi engedélyének üzembentartó rovatába a lízingbeadót köteles bejegyeztetni.

[41] Az ÁLF 4. pontja szerint a lízingszerződés futamidő végén történő lejáratkor a lízingbe vevő birtokában és használatában lévő gépjármű tulajdonjoga akkor száll át a lízingbe vevőre, ha a lízingszerződésből eredő, és a lízingszerződés Fizetési ütemezés mellékletében részletesen meghatározott valamennyi lízingdíj-törlesztőrészlet – beleértve a tőke, áfa, az ügyleti kamat összegét is – fizetési kötelezettségének, valamint a jövőben felmerülő törlesztőrészlet-különbözet, továbbá egyéb, a lízingszerződésen alapuló, a

lízingsdíjba bele nem foglalt fizetési kötelezettségének (pl. késedelmi kamat, stb.) maradéktalanul eleget tesz.

[42] Az ÁLF 4. pontja szerint a lízingtárgy tulajdonának a lízingbe vevő által történő megszerzése esetén a lízingbeadó a lízingbe vevő részére haladéktalanul kiadja a tulajdonváltozásról szóló igazolást, valamint amennyiben a gépjármű törzskönyv kiállításra került – a lízingbeadó nevére kiállított, és általa őrzött – gépjármű törzskönyvet.

[43] Az ÁLF 12. pontja szerint a lízingbeadó a birtokába került törzskönyvet akkor bocsátja lízingbe vevő rendelkezésére, ha a lízingbe vevő a gépjármű tulajdonjogát a jelen szerződés szerint megszerezte.

[44] A felperes 2009. október 15-én „Kockázatteltáró nyilatkozat és tájékoztató a központi hitelinformációs rendszerről” elnevezésű dokumentumot kapott (Szombathelyi Törvényszék 28.P.20653/2018/1. keresetlevél F/3 melléklete), amelynek átvételét az aláírásával igazolta.

[45] A kockázatteltáró nyilatkozat szerint a devizaalapú kölcsön- és lízing ügylet az, amikor a finanszírozó a devizaalapú kölcsönt és lízinget úgy nyújtja (pl. CHF alapon), hogy a folyósítást forintban végzi, és az ügyfél havi fizetési kötelezettsége is forintban keletkezik.

[46] Mivel a szolgáltatások deviza finanszírozáson alapulnak, a forint alapú konstrukcióhoz képest rendkívül kedvező, olcsó induló feltételeket nyújtanak, de rendelkeznek olyan sajátosságokkal, amelyek az ügyfél számára - a forinthitelekhez képest - további költségeket és kockázatokat jelenthetnek, amelyek következők:

[47] A kockázatteltáró nyilatkozat rögzíti, hogy a „vételi és eladási árfolyam különbözet” abból adódik, hogy a devizaalapú kölcsön vagy lízing esetében a folyósítás forintban történik, úgy, hogy a finanszírozó a hitel forintban kifejezett összegét a szerződéskötés napját megelőző munkanapon átszámítja devizára. Ilyenkor a finanszírozó az OTP Bank Nyrt. deviza külkereskedelmi vételi árfolyamát alkalmazza, mintha megvásárolná az ügyféltől azt a deviza összeget, amelynek ellenértékét forintban folyósítja az ügyfélnek. A devizaalapú kölcsön vagy lízing törlesztőrészletének esedékességekor az ügyfél által forintban teljesítendő törlesztőrészletet a finanszírozó az OTP Bank Nyrt. külkereskedelmi devizaeladási árfolyam két százalékkal növelt értékével váltja devizára, mintha eladta volna az ügyfélnek a törlesztéshez szükséges devizaösszeget.

[48] A kockázatteltáró nyilatkozat szerint további kockázati tényező a törlesztőrészlet mértékének változása, amely abban nyilvánul meg, hogy a deviza alapú kölcsön- és lízingszerződéseknél a kamat- és árfolyamváltozások hatásaként a havi törlesztőrészletek a forinthiteleknél gyakrabban és nagyobb mértékben változhatnak.

[49] A törlesztőrészletek ingadozása a kamat- és árfolyamváltozás irányától függően kedvezően és kedvezőtlenül is érintheti az ügyletet. Amikor a forint gyengül az adott devizával szemben, akkor a törlesztőrészlet növekszik, amikor a forint erősödik az adott

devizával szemben, akkor a törlesztőrészlet csökken. A devizaalapú kölcsön- és lízingszerződésekben referencia-kamatként a kamat1 szerepel.

[50] A kockázatfeltáró nyilatkozat szerint a kamat1 az egyedi szerződésekben meghatározott három havi CHF LIBOR vagy 3 havi EURIBOR, CDS és a finanszírozó által meghatározott kamatfelár alapján kerül meghatározásra.

[51] Ezt követően a kockázatfeltáró nyilatkozat a CDS fogalmát magyarázza.

[52] Rögzíti, hogy a kamat1 változásának függvényében az adós törlesztőrészletei növekedhetnek, illetve csökkenhetnek.

[53] A kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmazza a finanszírozó által meghatározott kamatfelár felemelésének lehetőségét, annak feltételeit, és az erre vonatkozó közzétételi és értesítési kötelezettségét az adós irányában, illetve az adóst – erre tekintettel megillető – felmondási jogosultságot.

[54] A kockázatfeltáró nyilatkozat kitér arra, hogy referencia kamatokat a alperes1 a székhelyén lévő hivatalos helyiségben visszamenőleg kifüggeszti és a bank honlapján azokat közzé teszi.

[55] A kockázatfeltáró nyilatkozat azt is tartalmazta, hogy a törlesztőrészlet változása kiszámításának módszeréről és időpontjáról a finanszírozó ide vonatkozó általános szerződési feltételei rendelkeznek.

[56] Tényként állapítható meg, hogy az autókereskedés ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségében fellelhető az alperes jogelődjének gépjárműfinanszírozásra vonatkozó „Indítson velünk!” elnevezésű tájékoztató anyaga (Szombathelyi Törvényszék 28.P.20653/2018/1. ellenkérelem A/10. melléklete), amely a finanszírozás kockázatai körében annyit közöl, hogy a forint- és devizaalapú változó kamatozású finanszírozási konstrukció esetében az ügyfélnek kell viselnie a finanszírozótól független, a hazai, illetve a nemzetközi pénzügyi környezet változása miatt jelentkező kamatváltozások következményeit (kamatkockázat). A futamidő során a kamatok a bank1 referencia kamat változásának függvényében módosulhatnak. A devizaalapú finanszírozási konstrukció esetén a kamatkockázaton túl a devizaárfolyamok változásából eredő árfolyamkockázat hatását, valamint a vételi és eladási árfolyam eltéréséből adódó költségeket is teljes egészében az ügyfélnek kell viselnie. A változó kamatozású konstrukció választása esetén az ügyfélnek mérlegelnie kell, hogy a kockázatok miatt a fizetendő törlesztőrészletek összege – törlesztőrészlet különbözet formájában – a futamidő alatt növekedhet.

[57] Az alperes - a lízingszerződésben foglaltaknak eleget téve - 2009. október 20-án levelében tájékoztatta a felperest a fizetési ütemezésről, illetve negyedévente a törlesztőrészlet különbözetről szóló számlalevelet küldött.

[58] A felek a lízingszerződést 2014. július 11-én a futamidő tekintetében módosították (szerződésszám szerződésrész2), de a szerződés változó futamidős jellege nem változott (Fővárosi Törvényszék 12.G.40.448/2017. ellenkérelem A/7 melléklete).

[59] A felek megállapodtak abban, hogy a perbeli lízingszerződés nem módosított rendelkezései változatlanul fennmaradnak, az új fizetési ütemezés a szerződés elválaszthatatlan részét képezi.

[60] A lízingbeadó - a 2015. április 27. napján kelt levelében - tájékoztatta a felperest, hogy a 2014. évi XL. törvény alapján elvégzett elszámolás eredményeként a tisztességtelenül felszámított összeg 452.844 Ft volt.

[61] A devizaelszámolás ellen a felperes jogorvoslatot nem terjesztett elő, így az felülvizsgálatnak minősül.

[62] A lízingbeadó – a 2015. november 21. napján kelt levelében – a 2015.évi XCLV. törvény értelmében a perbeli szerződést forintosította az MNB által 2015. augusztus 19. napján jegyzett hivatalos devizaárfolyamon, amelynek eredményeként a felperes tartozása 191.570 Ft-tal csökkent. Tájékoztatta a felperest az ezzel összefüggő szerződésmódosítás lehetőségéről is.

[63] A felperes 2016. január 23. napján kelt nyilatkozatával a forintosítási ajánlatot nem fogadta el.

II.

[64] A felperes - a pontosított kereseti kérelmében (Szombathelyi Törvényszék 28.P.20.367/2019/5., 28.P.20.221/2020/6.jkv. 28.P.20.662/2020/3.) - a teljes szerződés érvénytelenségének megállapítását kérte az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás elégtelensége miatt az árfolyamkockázatot egészében a felperesre telepítő szerződéses kikötések tisztességtelensége miatt.

[65] Az érvénytelenség jogkövetkezményeként elsődlegesen - a szerződés érvényessé nyilvánítása mellett - az árfolyamkülönbözet 20%-át a felperesre, 80%-át az alperesre kérte terhelni. Ebből következően 2.713.112 Ft túlfizetés megtérítésére kérte kötelezni az alperest.

[66] A jogkövetkezmények körében a másodlagos kérelme arra irányult, hogy - a szerződés érvényessé nyilvánítása mellett - a bíróság a folyósításhoz képest további 20%-kal maximált CHF/HUF árfolyamot meghaladóan felmerült árfolyamkülönbözet, azaz 1.732.297.- Ft túlfizetés visszafizetésére kötelezze az alperest.

[67] Kérte kötelezni az alperest a perbeli rendszámú frsz-ú BMW személygépjármű törzskönyvének átadására, és a tulajdonjog átruházásához szükséges nyilatkozat kiadására.

[68] A perköltségre igényt tartott.

[69] A felperes érvelése szerint a lízingszerződés részét képező ÁLF 27. pontja, valamint a külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozat azon kikötése, – amely szerint „a deviza alapú lízingszerződéseknel a kamat- és árfolyamváltozások hatásaként a havi törlesztőrészek a forintnál gyakrabban és nagyobb mértékben változhatnak... ez kedvezőtlenül érintheti az ügyfelet”, továbbá az egyedi szerződésnek a „szerződés CHF (SWISS FRANC) alapú” kikötése tisztességtelen, mert ezekből nem derül ki a jogügylet kockázata.

[70] A felperes később a kereseti kérelmét akként pontosította, hogy abban az ÁLF. 27. és 27/A. pontja, az egyedi szerződés „CHF-Libor és CHF-árfolyam,” és a kockázatfeltáró nyilatkozat tisztességtelensége megállapítását kérte, mert az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás elégtelensége miatt a hivatkozott kikötések nem érthetőek, nem világosak, ezért tisztességtelen szerződési feltételek.

[71] Az alperes az elsődleges ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[72] A másodlagos ellenkérelme szerint - a szerződés érvénytelenségének megállapítása esetén - a felperes másodlagos számítási módját elfogadva a felperes túlfizetését 1.732.297,- Ft-ban ismerte el.

[73] Az alperes az elsődleges ellenkérelme körében arra hivatkozott, hogy a felek – az egyedi lízingszerződés és az ÁLF 27/A. pontja szerint - megállapodtak abban, hogy az árfolyam- és kamatváltozás miatti fizetési kötelezettség növekedést a felperes a külön elszámolólevél alapján megfizeti. Az alperes a szerződést akként értelmezte, hogy a futamidő csak abban az esetben 69 hónap, amennyiben nincs CHF árfolyam és CHF LIBOR változás.

[74] Az alperes érvelése szerint a felek nem devizahitelt, hanem devizaalapú lízingszerződést kötöttek, amelyre a Hpt. 203. § (6) (7) bekezdése és a 2/2014. PJE határozat nem alkalmazható.

[75] Az alperes álláspontja szerint a svájci frank alapú elszámolásban való megállapodás egyedileg megtárgyalt feltételnek minősül, ezért annak tisztességtelensége nem vizsgálható.

[76] A felperes - az általa szükségesnek tartott - tájékoztatást követően nyújtotta be a svájci frank alapú pénzügyi lízing iránti kérelmét, amely lízingkérelem tartalmazza a felperes nyilatkozatát arról, hogy a gépjármű lízing ügymenetét megismerte, ezért az árfolyamváltozásból eredő törlesztőrészlet különbözet viselése nem minősülhet általános szerződési feltételnek.

[77] A kockázatfeltáró nyilatkozat aláírásával a felperes elismerte, hogy megismerte az árfolyamkockázat tartalmát és törlesztőrészekre gyakorolt hatását. A lízingkérelem és

annak hátoldalát képező Megállapodás aláírásával pedig elismerte, hogy megismerte a finanszírozás valamennyi feltételét és a szerződés tervezetét. A felperes tehát az alacsonyabb ügyleti kamatozású, de kockázatosabb svájci frank alapú konstrukció mellett döntött, azaz az árfolyamkockázat a felperes saját választásának következménye, ezért a svájci frank konstrukció egyedileg megtárgyalt szerződési feltételnek minősül, azaz - a Ptk. 209. § (1) bekezdésére, valamint a 2/2014. PJE határozat rendelkezéseire tekintettel - nem minősülhet tisztességtelennek.

[78] Az alperes azzal is érvelt, hogy a képviselőjében eljáró személy minden esetben legalább két szerződéses konstrukciót, egy forintalapút és egy devizaalapút ajánl fel az ügyfél részére; ennek alapján elvárható lett volna a felperestől, hogy maga is tanulmányozza, hogy milyen kockázatot rejt az általa választott konstrukció.

[79] Az alperes kiemelte, hogy a kereskedésekben az ügyfélforgalom számára nyitva álló területen rendelkezésre állnak a megfelelő tájékoztató anyagok, amelyek alapján az ügyfelek a szerződéskötést megelőzően informálódhatnak.

[80] A felperes által kötött ügyletre vonatkozó tájékoztató anyag feltünteti a devizaalapú szerződés kockázatát, és felhívja a figyelmet arra, hogy a devizaalapú finanszírozási konstrukció esetén a kamatkockázaton túl a devizaárfolyamok változásából eredő árfolyamkockázattal is számolni kell, valamint a vételi és eladási árfolyam eltéréséből adódó költségeket is az ügyfélnek kell viselnie. Felhívta a figyelmet arra is, hogy a kockázatok miatt a fizetendő törlesztőrészek összege a futamidő alatt megnövekedhet. A tájékoztató tartalma egyértelmű, ennek alapján a felperes nem gondolhatta, hogy az árfolyamkockázat őt nem, vagy csak korlátozott mértékben terheli.

[81] Az alperes kiemelte, hogy az egyedi lízingszerződés tartalmazza, hogy az CHF alapú, változó kamatozású, és azt is rögzíti, hogy törlesztőrészlet milyen okok miatt változhat meg. Az ÁLF. 27. pontja pedig tartalmazza a törlesztőrészlet különbözet kiszámításának képletét.

[82] Az ÁLF. rendelkezéseinek megismerését a felperes az egyedi szerződés aláírásával elfogadta, az alperes valamennyi szerződési feltételének megismerését pedig a Megállapodásban ismerte el.

[83] Az alperes érvelése szerint a fizetési ütemezés ugyancsak tartalmazza az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatást. A havonta küldött számlalevélből is kitűnt az árfolyamkockázat miatt bekövetkezett törlesztőrészlet változás, amit azonban a felperes nem kifogásolt.

[84] Az alperes e körben hivatkozott a Ptk. 4. § (4) bekezdésében és 205.§. (3) bekezdésében írtakra.

[85] Az alperes álláspontja az volt, hogy a Kúria 6/2013. PJE határozatában foglaltaknak, illetve a 2/2014. PJE határozatban foglaltaknak megfelelően teljesítette az árfolyamváltozásból eredő kockázattal kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségét. Felhívta a

83/2010. (III25.) Korm. r. (THM 2. rendelet) 2. § (1) bekezdését és a Hpt. - 2010. szeptember 27. napjától hatályos - 200/A. § (1) bekezdését, valamint a BDT2013. 2907. számú jogeset is.

[86] Mindezek alapján az alperes azt állította, hogy a szerződéskötés során maradéktalanul eleget tett a Hpt. 203. § (1) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettségének, valamint a Hpt. – rá nem kötelező - 203. § (6)-(7) bekezdésében foglaltaknak is.

[87] Az alperesi álláspont szerint az árfolyamkockázat és az ebből eredő törlesztőrészlet változás lehetősége, valamint annak feltételei, illetve következménye is kitűnt mind a kockázatfeltáró nyilatkozatból, mind az egyedi lízingszerződésből, és az annak elválaszthatatlan részét képező ÁLF. 27. pontjából.

[88] Az alperes a szerződést úgy értelmezte, hogy abból akkor is kiolvasható, hogy a törlesztőrészlet változásnak nincs felső határa, ha a tájékoztatás, illetve a szerződés a „korlátlan” kifejezést nem tartalmazza. Sem a Hpt. 203. §-ban, sem a 2/2014. PJE határozatban foglaltak nem írják elő, hogy a tájékoztatásnak kifejezetten tartalmaznia kell az árfolyamkockázat korlátlanlanságát.

[89] A felperes számára már a lízingszerződés megkötésekor annak tartalmából, és a kockázatfeltáró nyilatkozatból nyilvánvalónak kellett lennie, hogy az árfolyamkockázat kizárólag őt terheli. A felperes tehát tudott az árfolyamkockázatról, azt vállalta és ténylegesen viselte is.

[90] Az alperes kitért arra, hogy lehetőség volt a szerződés forintalapú módosítására, erre azonban a felperes nem tartott igényt. Hivatkozott a Ptk. 5. § (2) bekezdésében meghatározott joggal való visszaélés szabályaira is.

[91] Az alperes álláspontja az volt, hogy a törzskönyvet jogszerűen tartja a birtokában mindaddig, amíg az ÁLF. 3. és 4. pontja szerint a felperesnek tartozása áll fenn

[92] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének jogalapja és az ehhez szorosan kapcsolódó a törzskönyv kiadására irányuló kereseti kérelemről közbenső ítélettel döntött figyelemmel arra, hogy a keresettel érvényesített jog fennállása és a felperest ennek alapján megillető követelés összege tekintetében a vita elkülöníthető volt.

III.

[93] A Szombathelyi Törvényszék a fellebbezéssel támadott közbenső ítéletében megállapította, hogy a felperes és az alperes jogelődje között 2009. október 15-én megkötött szerződésszám1. számú lízingszerződés érvénytelen.

[94] Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül adja ki a felperesnek a rendszám1 forgalmi rendszámú BMW típusú személygépjármű törzskönyvét, és a tulajdonjog átruházásához szükséges nyilatkozatot.

[95] Az elsőfokú bíróság felhívta a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) szerződések létrejöttére, illetve annak tartalmára vonatkozó 198. § (1) bekezdését, 200. § (1)-(2) bekezdését, 205. § (1)-(4) bekezdéseit, valamint a szerződéses nyilatkozatok értelmezésére vonatkozó Ptk. 207. § (1)-(2) bekezdését. Felhívta a Ptk. 523. § (1) bekezdésére is.

[96] Hivatkozott az általános szerződési feltételekre vonatkozó Ptk. 205/B. § (1) bekezdésére, az általános szerződési feltétel tisztességtelenségét kimondó Ptk. 209. § (1)-(4) bekezdéseire, és a tisztességtelen általános szerződési feltételek semmisségét deklaráló Ptk. 209/A. § (2) bekezdésére.

[97] Felhívta a törvényszék a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának a fogyasztói szerződés érvényességével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 2/2011. PK véleményének 2. és 3. pontját, valamint a Kúria Polgári Kollégiuma által a devizaalapú kölcsönszerződésekkel kapcsolatos perekben felmerült egyes elvi kérdésekről szóló 6/2013. PJE határozatnak a tájékoztatási kötelezettség terjedelmére vonatkozó 3. pontját.

[98] Idézte az elsőfokú bíróság a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXXII. törvény (Hpt.) 203. § (1), (2) bekezdés, (3) bekezdés a) pontját, (4), (6) (7) bekezdését, valamint a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 1993. április 5-i 93/13/EGK Tanácsi Irányelv 3. cikk (1), (2), (3) bekezdését, 4. cikk (1), (2) bekezdését. Az irányelv mellékletének 1. i) alpontját, valamint az Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ítéletének 74., 75. és 78. pontját.

[99] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a peres felek között devizaalapú, változó futamidejű fix törlesztő részletű pénzügyi lízingszerződés jött létre, amelynek részévé váltak az alperes szerződésrész1 számú általános szerződési feltételei is. A perbeli lízingszerződés fogyasztói szerződésnek minősül, a DH törvények hatálya alá tartozik.

[100] Az elsőfokú bíróság a tényállásban részletesen ismertetett dokumentumok (lízingkérelem és az ahhoz kapcsolódó Megállapodás, a finanszírozási ajánlat, valamint a lízingszerződés és az annak részét képező ÁLF, illetve a kockázatfeltáró nyilatkozat), valamint az alperes jogelődje képviselőjében eljáró személy (benyújtó2) és a felperes édesapja (hozzátartozó1) tanúvallomása alapján azt állapította meg, hogy az alperes által nyújtott tájékoztatás nem felelt meg a szerződéskötéskor hatályos jogszabályi előírásoknak, illetve az EUB hivatkozott ítéletében megfogalmazott elveknek.

[101] A finanszírozási kérelem, az egyedi lízingszerződés és az ÁLF is tartalmaz ugyan olyan rendelkezéseket, amelyek rögzítik a szerződés devizaalapú jellegét, (maga a lízingkérelemben foglalt devizanem, az egyedi szerződés megnevezése), és amelyek utalnak a törlesztőrészlet változásának lehetőségére, annak feltételeire, és a törlesztőrészlet változásának kiszámítására alkalmazandó matematikai képletekre.

[102] Ezen rendelkezésekről azonban egy általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára a jogügylet valós kockázata nem tűnik ki, ezért ez nem tekinthető megfelelő tájékoztatásnak az árfolyamkockázatról.

[103] A törvényszék kifejtette, hogy - a felperes által átvett - kockázatfeltáró nyilatkozatból sem olvasható ki, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, hogy az árfolyamváltozásból eredő fizetési többlet terhet kizárólag a felperes viseli, azaz az árfolyamkockázat valós kockázat.

[104] A kockázatfeltáró nyilatkozat „a törlesztőrészlet mértékének változása” része csak arra tér ki, hogy a havi törlesztőrészletek „gyakrabban és nagyobb mértékben változhatnak”, és a „törlesztőrészlet ingadozása a kamat- és az árfolyamváltozás irányától függően kedvezően és kedvezőtlenül is érintheti” a felperest, valamint „változatlan kamatok esetén” forintgyengülésnél a törlesztőrészlet növekszik, forinterősödés esetén a törlesztőrészlet csökken.

[105] Ezen információk azonban összességükben sem alkalmasak arra, hogy a szavak általánosan elfogadott hétköznapi értelmezése szerint egy átlagosan tájékozott, észszerűen figyelmes, átlagos fogyasztó számára felmérhető legyen a jogügylet valós kockázata.

[106] Az egyedi szerződés törlesztőrészletek változására vonatkozó része, a kockázatfeltáró nyilatkozat, és a perbeli ÁLF hivatkozott rendelkezései hétköznapi nyelvtani értelmezéséből nem állapítható meg, hogy milyen hatással bír a törlesztőrészletre, ha az árfolyam korlátozás nélkül, akár a többszörösére emelkedik; nem állapítható meg az sem, hogy az árfolyamváltozásnak nincsen felső határa, hogy az árfolyamváltozás lehetősége valós, és az a lízing futamideje alatt bekövetkezhet.

[107] A kifejtettek mellett a törvényszék utalt arra is, hogy a felperesnek időben sem volt reális lehetősége az ezen iratokban rejlő információk megfelelő értékelésére, mivel ugyanazon a napon került sor mind a lízing kérelem, mind a kockázatfeltáró nyilatkozat, mind pedig a perbeli lízingszerződés aláírására.

[108] Az elsőfokú bíróság kitért arra, hogy a finanszírozási kérelem iratainak, a perbeli szerződésnek, illetve a kockázatfeltáró nyilatkozatnak a felperes általi aláírása nem értelmezhető akként, hogy az alperes jogelődje megfelelő tájékoztatást adott a kockázatviselésről.

[109] A csatolt iratok nem alkalmasak annak igazolására, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás egy átlagos fogyasztó - köztük a felperes - számára világos, átlátható és érthető volt.

[110] A törvényszék álláspontja szerint a megfelelően részletes tájékoztatás megtörténtét a tanúk nyilatkozata sem támasztotta alá. Az alperes jogelődje képviselőjében eljár, és a szerződéskötéshez használt blankettákat kitöltő benyújtó2 tanú csak

általánosságban nyilatkozott a szerződéskötés folyamatára, a konkrét esetben elhangzott tájékoztatással kapcsolatosan azonban érdemi információval nem rendelkezett. A perben csatolt ügyféltájékoztató anyagok felperes általi kézhezvételét pedig az alperes nem igazolta.

[111] Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy nem foghat helyt az alperes azon érvelése sem, hogy a felperesnek lehetősége volt arra, hogy válasszon a svájci frank alapú és a forint alapú hitel között, azonban a kedvező törlesztőrészek miatt a választás az előbbire esett; a konstrukció kiválasztása ugyanis nem pótolja a szerződéskötéskor hatályos jogszabályokban foglaltaknak megfelelő árfolyamkockázati tájékoztatást.

[112] Kitért arra az elsőfokú bíróság, hogy a fogyasztóval szemben nincs olyan elvárás, hogy más forrásból való információszerzéssel mentesítse a finanszírozót a jogszabály által előírt tájékoztatási kötelezettség alól.

[113] Az elsőfokú bíróság hivatkozott arra, hogy a törlesztőrészek változásának lehetősége, a kockázattelepítés és a kockázatfeltárás egymástól eltérő fogalmak.

[114] Mindezek tisztázása nélkül az átlagos fogyasztó az árfolyamváltozás gazdasági következményeit nem mérheti fel realisan.

[115] A korlátlan devizakockázat áthárítása akkor világos, érthető és a gazdasági következményeit érintően akkor egyértelmű, ha kifejezetten kimondja azt, hogy a korlátlan devizakockázat esetén a korlátlan forintromlás következménye az, hogy a tartozás korlátlanul nőhet, ebből következően a fizetendő kamat és törlesztőrészlet is – nem „nagyobb mértékben” – hanem korlátlanul nagyobb lesz.

[116] Az elsőfokú bíróság a kifejtettek alapján leszögezte, hogy az alperes nem bizonyította, hogy a megfelelő időben olyan világos, érthető tájékoztatást adott a felperesnek, amiből az átlagos fogyasztó számára egyértelműen kitűnik, hogy az árfolyamkockázat korlátlan mértékben őt terheli. Ezért az árfolyam kockázatviselésére vonatkozó szerződéses feltétel tisztességtelensége megállapítható.

[117] Figyelemmel arra, hogy a támadott kikötés a főszolgáltatást meghatározó feltétel, és a szerződés e nélkül nem teljesíthető, így ez a teljes szerződés érvénytelenségét okozza.

[118] Az elsőfokú bíróság a törzskönyv kiadása iránti kereseti kérelemből az ÁLF 4. pontja alapján rendelkezett.

[119] A törvényszék érvelése szerint a szerződés érvénytelensége esetére az alperes nem vitatta a felperes másodlagos elszámolása szerinti túlfizetés összegét. Figyelemmel arra, hogy a bíróság a perbeli szerződés érvénytelenségét állapította meg, ugyanakkor ez esetben a felperes túlfizetésben van, ebből következően az ÁLF 4. pontjában írt, a törzskönyv kiadására vonatkozó feltétel teljesül.

[120] A fentiek alapján az elsőfokú bíróság közbenső ítéletben állapította meg a teljes szerződés érvénytelenségét, és rendelkezett a törzskönyv, valamint a tulajdonbejegyzéshez szükséges nyilatkozat felperesnek történő kiadásáról.

IV.

[121] Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének megváltoztatását és a felperes kereseti kérelmének elutasítását kérte.

[122] A másodlagos kérelme a közbenső ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új tárgyalásra és új határozat hozatalára utasítására irányult a felperes perköltségben marasztalása mellett.

[123] Arra hivatkozott, hogy az egyedi lízingszerződésben és annak elválaszthatatlan részét képező ÁLF-ben, valamint a kockázatfeltáró nyilatkozatban írt tájékoztatással, illetve a finanszírozási ajánlatban, valamint a tájékoztató anyagban foglaltakkal eleget tett a kockázatfeltárási kötelezettségének, egyúttal megfelelően bizonyította is annak megtörténtét.

[124] Az alperes a fellebbezésében kiemelte a Kúria Konzultációs Testülete 2019. április 10-i állásfoglalását, amely az Európai Unió Bírósága C-26/13., C-186/16. és C-51/17. számú határozataiban kifejtettekre tekintettel változatlanul irányadónak tekintette a 6/2013. PJE jogegységi határozat 3. pontjában, illetve a 2/2014. PJE jogegységi határozat 1. pontjában írtakat.

[125] A hivatkozott PJE határozat 1. pontjához fűzött indokolás értelmében amennyiben az árfolyamkockázat kapcsán az „átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára felismerhető, hogy az kizárólag őt terheli, és hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, úgy a kikötés tisztességtelennek nem tekinthető.

[126] Az alperes kifejtette, hogy a konkrét esetben a finanszírozási ajánlat tartalmazta azon tájékoztatást, „miszerint a lízingdíj-, illetve a törlesztőrészletek nagysága a 3 hónapos CHF bankreferenciakamat és az OTP hivatalos CHF eladási árfolyam függvényében a futamidő alatt jelentősen megváltozhatnak, – ezáltal a szükséges devizafedezet hiányában – az árfolyamváltozás kockázatot jelent a fogyasztó számára”. A finanszírozási ajánlat tehát nemcsak árfolyamkockázatra vonatkozó figyelmeztetést tartalmazott, hanem felhívta a felperes figyelmét a gépjármű finanszírozási tájékoztatóra is, amely részletesen leírta az árfolyamkockázatot.

[127] A fellebbezésben írtak szerint a kockázatfeltáró nyilatkozatban az alaki szempontú érthetőség megvalósult, mivel áttekinthető szerkezetben, egyértelmű tartalommal foglalta össze a fogyasztó számára az árfolyamkockázattal kapcsolatos leglényegesebb információkat.

[128] Ennek körében a kockázatfeltáró nyilatkozat rögzíti, hogy a forint árfolyamgyengülése esetén a törlesztőrészlet emelkedhet, azaz a tájékoztatás a leglényegesebb információra, vagyis az árfolyamváltozás lehetőségére kiterjedt, és arra is, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletre.

[129] Az alperes rögzítette, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozat megfogalmazta a devizaalapú kölcsön lényegi ismervét: azaz a pénzügyi intézet a kölcsönt forintban nyújtja, és az ügyfél havi fizetési kötelezettsége is forintban keletkezik; mivel azonban a szolgáltatások devizafinanszírozáson alapulnak, ezért a forint konstrukcióhoz képest olyan sajátosságokkal rendelkeznek, amelyek további költségeket generálhatnak.

[130] Ezen kockázatokat a nyilatkozat pontokba szedve: „vételi és eladási árfolyam különbözete”, valamint „a törlesztőrészlet mértékének változása” címszavak alatt részletesen ismertetette.

[131] A kockázatfeltáró nyilatkozat „a törlesztőrészlet mértékének változása” címszó alatt kitért arra, hogy a törlesztőrészlet változása a kamat- és árfolyamváltozás irányától függően, kedvezően és kedvezőtlenül is érintheti az ügyfelet, és - a kamat- és árfolyamváltozások hatásaként - a havi törlesztőrészletek a forintHITELEKNél gyakrabban és nagyobb mértékben is változhatnak.

[132] A kockázatfeltáró nyilatkozat elmagyarázta, hogy a forint gyengülése, illetve erősödése hogyan hat a törlesztőrészletre.

[133] A kamatváltozás lehetőségére is utalt, amikor meghatározta a kamatl fogalmát és kitért arra, hogy annak változása függvényében az adós törlesztőrészletei növekedhetnek, illetve csökkenhetnek, továbbá tájékoztatást nyújtott arról, hogy a referenciakamat részét képező kamatfelár is változhat.

[134] A fellebbező alperes rámutatott, hogy téves az elsőfokú bíróság ítéletének [195] bekezdésében kifejtett azon álláspontja, hogy a korlátlan devizakockázat áthárítása csak akkor világos, érthető és egyértelmű a gazdasági következményeket illetően, ha kifejezetten kimondja azt, hogy a korlátlan forintromlás következtében a tartozás is korlátlanul megnőhet, ebből fakadóan a fizetendő kamat és törlesztőrészlet is korlátlanul nagyobb lesz.

[135] Nem eredményezi a tájékoztatás elégtelenségét az, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozat nem használja a „korlátlan” kifejezést, annak tartalmából ugyanis nem lehet a kockázat korlátozottságára következtetni.

[136] Az alperes rámutatott, hogy sem az EUB, sem a Kúria nem minősíti tisztességtelennek a korlátlan kockázatviselést. Az EUB a C-227/18. számú ítéletében úgy foglalt állást, hogy a devizaalapú kölcsönszerződés megfelel a világos és érthető megfogalmazás követelményének akkor is, ha úgy terheli a fogyasztóra az árfolyamkockázatot, hogy nem figyelmeztet kifejezetten arra, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, azonban olyan módon tájékoztatja a fogyasztót, hogy az értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt gazdasági következményeit is.

[137] Az alperes kifejtette, hogy az általa nyújtott tájékoztatás a kockázatviseléssel kapcsolatban a „korlátlan” kifejezést ugyan nem tartalmazza, de az olyan megfogalmazás, hogy a törlesztőrészletek változásának a lehetőségét nem korlátozza, egyértelműen arra utal, hogy a törlesztőrészletek növekedésének nincs felső határa.

[138] A felperesnek tehát - az árfolyamkockázati tájékoztatásból megállapíthatóan - tisztában kellett lennie azzal, hogy a hitelező a tartozást devizában tartja nyilván, azonban azt forintban kell visszafizetnie. Ebből következően, ha a hitel devizaneme és a forint közti árfolyam változik, az szükségszerűen érinteni fogja a törlesztőrészleteket, azaz a forint erősödése esetén kevesebbet, annak gyengülése esetén többet kell visszafizetnie. Ezen információk birtokában pedig fel kellett tudnia mérni az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt gazdasági következményeit is.

[139] Az alperes az álláspontja alátámasztására felhívta a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.018/2020/7. számú, valamint a Pécsi Ítéltábla Pf.VI.20.150/2019/6. számú ítéletét, melyek a perbelivel azonos tartalmú kockázatfeltárást megfelelőnek találták.

[140] Az alperes álláspontja az volt, hogy a felperes által aláírt kockázatfeltárási nyilatkozatban rögzített tájékoztatással szemben a felperes bizonyítási terhe volt az, hogy az írásbelitől eltérő tartalmú tájékoztatást kapott. Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy – a csatolt dokumentumok mellett - a szóbeli tájékoztatás megfelelőségét is az alperesnek kellett volna bizonyítania.

[141] A fentiekén túl az alperes rámutatott, hogy tévesen értékelte az elsőfokú bíróság benyújtott tanúvallomását. A tanú igazolta, hogy az árfolyamváltozással kapcsolatban „minden körülmények között adunk erre vonatkozóan tájékoztatást az ügyfélnek”. Utalt arra is, hogy a szerződést és a további dokumentumokat – több találkozás alkalmával - a felperessel közösen elolvasták és értelmezték. Ebből az a következtetés vonható le, hogy a felperesnek kellő idő állt rendelkezésére ahhoz, hogy a szerződéses iratok tartalmát megismerje, és igény szerint további felvilágosítást kérjen.

[142] Az alperes kitért arra, hogy tanú tanúvallomása az alperesi védekezés cáfolatára azért nem alkalmas, mivel ő hozzátartozóként és készfizető kezesként elfogulatlanak nem tekinthető.

[143] Az alperes érvelése szerint a felperesnek megfelelő idő állt rendelkezésére a szerződés és a kockázatfeltárási nyilatkozat tanulmányozására.

[144] A BDT.2020.4185 számú eseti döntés felhívásával arra hivatkozott, hogy az árfolyamkockázatot az adósra hárító kikötés nem tisztességtelen önmagában azért, mert a kockázatfeltárást maga a szerződés tartalmazza, ugyanis az adósoknak ez esetben is lehetősége van további információt kérni, és azt mérlegelve dönteni a szerződés aláírásáról.

[145] Az EUB C-92/11., C-26/13., C-186/16. és C-51/17. számú ítéletekben megfogalmazott azon elvárás, hogy a pénzügyintézetnek a szerződések megkötése előtt időben kell nyújtania a tájékoztatást, nem jelenti azt, hogy a tájékoztatásnak a szerződéskötés napját meg kell előznie. A kellő időben történő tájékoztatás körében annak van jelentősége, hogy a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazására, és az ahhoz szükséges tájékoztatásra azt megelőzően került-e sor, hogy a fogyasztó a szolgáltató által előre meghatározott feltételeknek a szerződés megkötésével alá vetette magát. A szerződéskötéssel egyidejűleg, a szerződéskötés napján nyújtott tájékoztatás is megfelelő lehet abban az esetben, ha a félnek lehetősége volt a külön okiratba foglalt tájékoztatást megismerni, megérteni.

[146] A perbeli esetben a megfelelő tartalmú előzetes tájékoztatás megtörtént, a felperes az aláírásával elismerte, hogy a kockázatokat a finanszírozási kérelem benyújtását megelőzően megismerte, a tájékoztatást megértette és kijelentette, hogy a finanszírozási szerződést a fenti költségek és kockázatok teljeskörű ismeretében kötötte meg.

[147] Az alperes arra is hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta értékelni, hogy a perben becsatolt tájékoztató anyag az alperes jogelődjének ügyfélszolgálatán, illetve a gépjárműkereskedésben is elérhető volt az ügyfelek részére. benyújtó² tanúvallomása alátámasztotta, hogy annak átadására minden esetben, ebből következően a felperes esetében is sor került.

[148] Az alperesi álláspont szerint a tájékoztató külön felhívta a figyelmet a devizaalapú szerződéses konstrukció kockázataira és kiemeli azt is, hogy az ügyfélnek mérlegelnie kell, hogy a fizetendő törlesztőrészletek összege – a törlesztőrészlet különbözet formájában – a futamidő alatt növekedhet, amit teljes egészében az ügyfélnek kell viselnie.

[149] A kockázatfeltáró nyilatkozat és a tájékoztató mellett az egyedi szerződés és az ahhoz kapcsolódó általános szerződési feltételek is egyértelmű rendelkezéseket tartalmaznak az árfolyamváltozással kapcsolatban.

[150] Mindkét dokumentum rögzíti a törlesztőrészlet változásának lehetséges okait és annak következményeit is. Eszerint a CHF-hez kötött, forintban folyósított devizahitel esetén amennyiben a forinthez viszonyítva a CHF deviza árfolyama emelkedik, az a fizetendő törlesztőrészletek összege változását eredményezi. A törlesztőrészletek változását a devizakamat és a devizaárfolyam változása együttesen határozza meg. Ebből következően az árfolyamváltozást is magában foglaló törlesztőrészlet változás a felperest korlátlanul terheli.

[151] Az ÁLF 27/A. pontjában a felek alsó határt (2.000,- Ft) állapítottak meg a törlesztőrészlet változásával kapcsolatosan. Ebből egyértelműnek kellett lennie a felperes számára, hogy amennyiben a felek a felső határról nem rendelkeznek, akkor az árfolyamváltozásnak, így a törlesztőrészlet változásának sincs felső határa.

[152] Mind az egyedi szerződés, mind az ÁLF rögzíti, hogy a törlesztés kizárólag a felperes kötelezettsége, így ebből következően nem vezethető le az, hogy bármilyen árfolyamváltozás esetén a törlesztési kötelezettség megoszlaná a felek között.

[153] Az alperes hangsúlyozta, hogy a tájékoztatásnak az árfolyamváltozás lehetőségére kell kiterjednie, és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletekre; az árfolyamváltozás mértékére, a kockázat valószínűségére azonban nem.

[154] Sem a 2/2014. PJE III.7. pontja, sem az EUB döntései nem értelmezhetők akként, hogy az alperes által adott tájékoztatásnak minden esetben kifejezetten tartalmaznia kell a „korlátlan” vagy a „felső határ nélküli” kifejezést.

[155] Az alperes kiemelte, hogy a perben felhívott EUB döntésekben megfogalmazott elvárás az, hogy a tájékoztatásból, illetve a szerződés szövegéből egyértelműen megállapíthatónak kell lennie, hogy bármilyen mértékű árfolyamváltozás és annak következménye a fogyasztót terheli.

[156] Ezen kritériumnak pedig mind a kockázatfeltáró nyilatkozat, mind a tájékoztató, mind pedig a szerződés tartalma megfelel.

[157] A fentiek alapján a fellebbezés szerint az elsőfokú bíróság jogszabálysértő módon állapította meg az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás elégtelenségét, ebből következően az árfolyamkockázatot a felperesre terhelő kikötések tisztességtelenségét, és erre tekintettel a szerződés érvénytelenségét is.

[158] Az alperes álláspontja szerint a szerződés érvénytelensége hiányában az elsőfokú bíróság alaptalanul kötelezte az alperest a gépjármű törzskönyv kiadására is.

[159] Az ÁLF 3., 4. pontjai alapján az alperes jogszerűen tartja birtokában a törzskönyvet mindaddig, amíg a felperesnek tartozása áll fenn.

[160] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, és az alperes perköltségben marasztalását kérte.

[161] Hangsúlyozta, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó alperes által nyújtott tájékoztatás a felhívott jogszabályokban és az EUB ítéletekben megfogalmazott kritériumokat nem elégíti ki, ezért az árfolyamváltozásból eredő fizetési kötelezettség viselésére vonatkozó szerződési feltétel nem világos és nem érthető, amely a feltétel tisztességtelenségét, semmisségét és ezáltal az egész lízingszerződés érvénytelenségét eredményezi.

[162] A felperes rámutatott, hogy az alperes csak általánosságban fejti ki a kockázatfeltáró nyilatkozat jogszabályoknak való megfelelésségével kapcsolatos álláspontját.

[163] A felperes felhívta a Kúria Gfv.VII.30.090/2020/9. számú (BH2021. 141.) határozatában foglaltakat. Ennek alapján hangsúlyozta, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatnak ki kell térnie a kölcsön felvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletre gyakorolt

hatására (C-186/2019. [49]), azon mechanizmus konkrét működésére, amelyre az érintett feltétel utal, valamint adott esetben az e mechanizmus és a többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyra oly módon, hogy a fogyasztó pontos és érthető szempontok alapján értékelhesse a számára ebből eredő gazdasági következményeket (C-186/16. [45], C-26/13. [75]). A perbeli kockázatfeltáró nyilatkozat azonban ennek az elvárásnak nem felel meg.

[164] A felperes kitért arra, hogy az alperes az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését alátámasztó eljárási és anyagi jogszabályt nem jelölt meg.

[165] Kiemelte, hogy az alperes a törzskönyv kiadását elrendelő ítéleti rendelkezéssel szemben sem terjesztett elő határozott fellebbezési kérelmet.

V.

[166] A fellebbezés alaptalan.

[167] Az ítéltábla előre bocsátja, hogy a perbeli gépjármű törzskönyvének kiadására irányuló kérelem attól függetlenül önálló keresetnek tekintendő, hogy annak megalapozottsága a szerződés érvénytelenségének megállapítása és annak jogkövetkezményei levonására (túlfizetés) irányuló kereset megalapozottságának a függvénye.

[168] Ebből következően az elsőfokú bíróságnak - a szerződés érvénytelenségének megállapítására és a jogkövetkezmények levonására irányuló keresetet a jogalap körében elbíráló – közbenső ítéletét, amely egyúttal a törzskönyv kiadására irányuló, önálló kereseti kérelemről is rendelkezik, az ítéltábla a rPp. 213.§. (2) és (3) bekezdése együttes alkalmazásával rész- és közbenső ítéletnek tekintette.

[169] A fentiek alapján az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság - a rész- és közbenső ítélettel érintett körben - a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges körben feltárta, azt a peradatok okszerű mérlegelésével helyesen állapította meg, az ítélet hatályon kívül helyezésére alapot adó, lényeges eljárási szabálysértést a másodfokú bíróság nem észlelt, illet a fellebbezésében az alperes sem jelölt meg.

[170] A törvényszék által a megalapozott tényállásból a helyesen felhívott anyagi jogszabályok alapján levont jogi következtetésekkel az ítéltábla - mind a szerződés érvénytelenségét, mind a gépjármű törzskönyvét és a tulajdonjog átruházásához szükséges nyilatkozat kiadását érintően - egyetértett.

[171] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság lényegileg helytálló indokainak ismételése nélkül, a fellebbezési érvelésre tekintettel az alábbiakat emeli ki.

[172] Az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást akként, hogy az árfolyamkockázatot a felperesre telepítő kikötés tekintetében a pénzintézet által adott tájékoztatás a lízingkérelem,

a kapcsolódó Megállapodás, az egyedi szerződés és az annak részét képező ÁLF, valamint a kockázatfeltáró nyilatkozat együttes értelmezése mellett sem felel meg a világosság, érthetőség, átláthatóság követelményének és a Hpt. 203. § (6)-(7) bekezdésében, valamint a Kúria 2/2014. és 6/2013. PJE határozataiban, valamint az EUB C-26/13., C-186/16., C-227/18. és a C-51/17. számú ítéleteiben megfogalmazott kritériumoknak.

[173] A tájékoztatás megfelelőségének vizsgálata során kiemelt figyelemmel kell lenni a jogszabályból fakadó tájékoztatási kötelezettség rendeltetésére. A pénzügyi intézményt az információegyensúly hiányának ellensúlyozására, kiküszöbölésére alkalmas tartalmú és formájú tájékoztatási kötelezettség terheli.

[174] Az elsőfokú ítélet [195] bekezdésében kifejtettekkel szemben az alperes fellebbezési érvelése annyiban helytálló, hogy az átláthatósághoz nem szükségszerű a „korlátlan” kifejezés használata. Az EUB a C-227/18. számú ítélete szerint ugyanis a devizaalapú kölcsönszerződés megfelel a világos és érthető megfogalmazás követelményének akkor is, ha úgy terheli a fogyasztóra az árfolyamkockázatot, hogy nem figyelmeztet kifejezetten arra, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, azonban olyan módon tájékoztatja a fogyasztót, hogy értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt gazdasági következményeit is.

[175] A fentiekből következően tehát önmagában a „korlátlan” kifejezés mellőzése a tájékoztatás elégtelenségét nem eredményezi.

[176] Az elsőfokú bíróság az egyedi szerződés, és annak részét képező ÁLF rendelkezéseinek, valamint a kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmának részletes, összességében való vizsgálata útján helytállóan állapította meg, hogy a felperes az árfolyamváltozásból fakadó – őt terhelő – kockázatokról annak lényeges tartalmára, mechanizmusára, realitására, nagyságrendjére is kiterjedően világos, érthető tájékoztatást nem kapott.

[177] A perben a bizonyított tartalmú tájékoztatás (lízingkérelem, Megállapodás, kockázatfeltáró nyilatkozat, egyedi szerződés, ÁLF) alapján az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő fogyasztó, azaz a felperes nem tudta értékelni a nemzeti fizetőeszköz kirovó pénznemhez képest való leértékelődésének a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt, adott esetben jelentős gazdasági következményeit.

[178] Az alperes jogelődje által nyújtott tájékoztatás az árfolyamkockázat alapvető gazdasági összefüggései, lehetséges következményei tekintetében nem szolgált az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő fogyasztó – köztük a felperes - részére elegendő és érthető információval ahhoz, hogy megalapozott döntést hozhasson arról, hogy a szerződéskötéskor kedvező kamatfeltételek ellenében felelősséggel vállalja az árfolyamváltozásból eredő kockázat viselését.

[179] Az alperes által alatt csatolt Indítson velünk! megnevezésű tájékoztató anyag (Fővárosi Törvényszék P.40.448/2017/8/A/10. szám) tekintetében nem bizonyított, hogy azt a felperes ténylegesen megismerte. Nem tekinthető bizonyítottnak az sem, hogy a felperes a – nyilatkozata szerint csak utólag átvett - finanszírozási ajánlatot (Székesfehérvári Törvényszék

P.20.653/2018/5/A/20-21. szám) a szerződés megkötését megelőzően megkapta és megismerhette.

[180] Erre figyelemmel alaptalanul sérelmezi a fellebbezésében az alperes, hogy ezek tartalmát az elsőfokú bíróság a tájékoztatás megfelelőségének minősítése körében érdemben nem vizsgálta.

[181] A Megállapodás első bekezdésének azon kitétele, miszerint az adós elismerte, hogy a gépjármű vásárlás finanszírozására vonatkozó, a finanszírozási kérelem benyújtásakor hatályos „valamennyi feltételét” megismerte, azok konkrét tartalmának megjelölése hiányában, a tájékoztató anyagok átvételét, felperes általi tudomásulvételét nem igazolta. A Megállapodás ezen pontja nem tartalmazza konkrétan, beazonosíthatóan azon tájékoztató anyagok átvételét, amelyekre az alperes a tájékoztatás teljeskörűsége tekintetében hivatkozik.

[182] Az üzletkötő tanú (benyújtó2) tanú általánosságban nyilatkozott akként, hogy az ügyleti kockázatra vonatkozó tájékoztatásra minden esetben sor került (28.P.20.662/2020/20. jkv. 5.o.), a konkrét ügyletről, az ott elhangzó tájékoztatás tartalmáról azonban nem tudott nyilatkozni.

[183] A jelen esetben tehát az okiratokban rögzített információkat meghaladóan, szóbeli tájékoztatás megtörténte nem bizonyított.

[184] Az alperes érvelésével szemben az egyedi szerződésben és az annak részévé tett ÁLF 27/A pontjában foglaltak ellentmondásosak és megtévesztőek abban a tekintetben, hogy az ott írtak szerint számított kamat- és árfolyamváltozás függvényében a futamidő, azaz a törlesztőrészletek száma, vagy az egyes törlesztőrészletek összege változik-e.

[185] Az egyedi szerződés árfolyamkockázattal kapcsolatos, vonatkozó rendelkezései elsősorban a törlesztőrészlet összegének változása tekintetében nyújtanak tájékoztatást (holott a perbeli szerződés fix törlesztőrészletű volt) és pusztán utalnak a törlesztőrészletek száma változásának lehetőségére.

[186] Az itt rögzített tájékoztatás nem hordoz figyelemfelhívó jelleget, nem kellően egyértelmű, nem közérthető, az adott szerződéstípusra nehezen értelmezhető és alkalmazható, általános jellegű információk halmaza.

[187] A perbeli esetben - a lízingszerződés bonyolult matematikai képleteibe foglalt - releváns információk a felperes számára nem az árfolyamkockázat megfelelő megértését szolgálták, hanem a tájékoztatás világossága, átláthatósága követelményével szemben hatottak.

[188] Az ítéltábla hangsúlyozza, hogy az egyedi szerződésben foglalt tájékoztatás ellentmondásosságát és bonyolultságát fokozza, hogy az ügylet kockázataira vonatkozó tájékoztatás további részinformációi a szerződéskötési folyamat egyéb dokumentumaiban (kockázattelátáró nyilatkozat) lelhetők fel.

[189] A különböző okiratokban, azok egyes rendelkezéseiben szétszórva, mozaikszerűen adott tájékoztatás nem megfelelő, és nem elégíti ki az átláthatóság követelményét.

[190] A tájékoztatás ezen formája mellett különös jelentősége van annak, hogy a kapott információk megismeréséhez a szükséges idő rendelkezésre állt-e.

[191] A perbeli esetben nem vitásan a szerződéskötéskor került sor a kockázatfeltárá nyilatkozat és az egyedi lízingszerződés átadására, és közvetlenül a kézhezvétel után azok aláírására.

[192] Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a felperes - a különböző okiratokban mozaikszerűen fellelhető, és végleges formájukban csak a szerződéskötést közvetlenül megelőzően kapott konkrét információkkal - nem a Kúria irányadó PJE határozataiban, nem az EUB hivatkozott ítéleteiben, illetve nem a Kúria Konzultációs Testületének 2019. április 10-i emlékeztetőjében kifejtett, és az ítéltábla által is osztott jogértelmezése által megkövetelt tartalmi kritériumoknak megfelelően részesült tájékoztatásban.

[193] Az alperesnek a más peres eljárások során az azonos vagy hasonló tartalmú szerződéses kikötések tisztességtelensége tárgyában született ítéletekre irányuló hivatkozásával kapcsolatosan (Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.017/2020/4., Pécsi Ítéltábla Pf.VI.20.150/2019/6.) az ítéltábla kiemeli, hogy a bíróságnak a jelen perben rendelkezésre bocsátott peranyag és ezen eljárásban bizonyított tények értékelésével, az adott fogyasztó által történt szerződéskötés körülményeinek figyelembe vételével kellett állást foglalnia a kikötés világosságáról, érthetőségéről és ezen keresztül tisztességességéről. A hivatkozott döntésekben tükröződő és az eset egyedi jellemzőitől nem függetleníthető jogi következtetések nem ültethetők át maradéktalanul a jelen eljárásra.

[194] A fentieket összegezve az állapítható meg, hogy az adósi főszolgáltatás részeként a szerződésben megjelenő kockázatvállalás nem volt felmérhető, átlátható és világos.

[195] A tájékoztatás elégtelensége pedig az árfolyamkockázatot teljes egészében a felperesre telepítő szerződéses kikötések rPtk. 209. § (1) bekezdése alapján fennálló tisztességtelenségét, és ezáltal a szerződés teljes érvénytelenségét eredményezi (rPtk. 209/A. (2) bekezdés).

[196] Az érvénytelenség megállapítására – és az alperes által erre az esetre elismert túlfizetésre – figyelemmel alappal kötelezte a törvényszék az ÁLF 4. pontja alapján az alperest a törzskönyv és a tulajdonjog átruházásához szükséges nyilatkozat kiadására.

[197] A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét - rész- és közbenső ítéletnek tekintve - a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

[198] Az eredménytelenül fellebbező alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint a 4/2009. (XII.14.) PK vélemény értelmében köteles megfizetni a felperes részére a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§. (5) és (6) bekezdései alapján meghatározott összegű – Áfát is magában foglaló - ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Győr, 2023. február 15.

Dr. Maurer Ádám sk.
sk.

Dr. Sarmon Hedvig sk.

Dr. Mészáros Zsolt

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró